

Қ.А. Ясауи атындағы ХҚТУ
Медицина факультеті

Адамның иммунодефицитті вирусы

ҚАБЫЛДАҒАН: МУСТАФАЕВА А.А.

ОРЫНДАҒАН: БАЙГАРАЕВА А.Е.

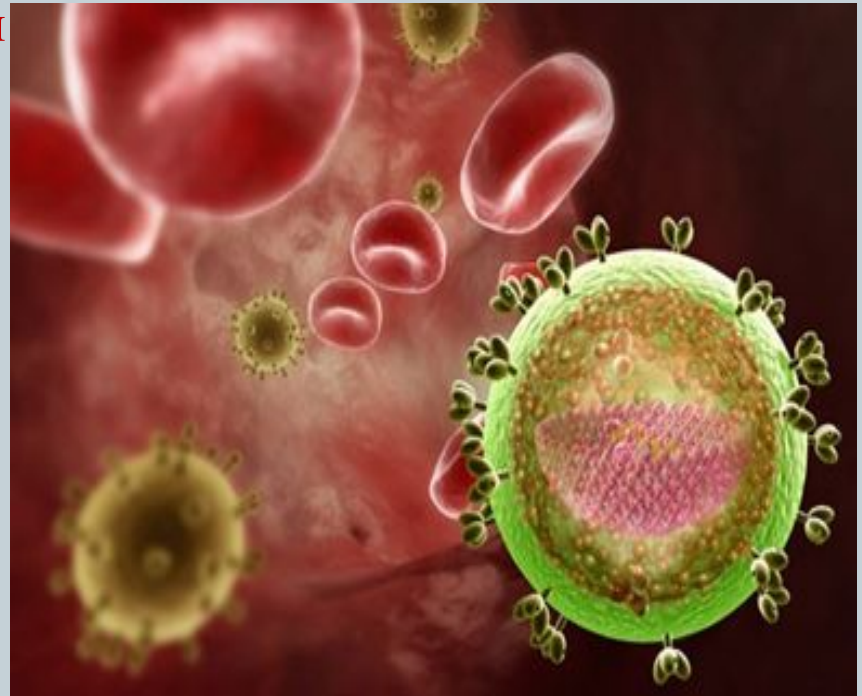
ТЕР-801

- **ЖИТС** – жұқтырылған иммун тапшылығы синдромы – адамның иммун тапшылығы вирусынан (АИТВ) туындайтын ауру.
- **АИТВ** – дегеніміз адам ағзасында иммун тапшылығы вирусының болуы. Бұл инфекцияны жұқтырғаннан кейін адам өзін ұзақ уақыт (5-10 жыл) бойы сау сезініп жүреді. Дегенмен де, вирус дененің иммундық жүйесін бірте-бірте зақымдай береді. Иммун жүйесінің бұзылуынан адам ағзасы тіпті сау адамдар үшін түкке тұрмайтын түрлі инфекцияларға қарсы тұра алмайтын болады. Мұндай инфекцияларды ««оппортунистік», яғни қолайлы жағдайларды пайдалана алатын деп атайды. АИТВ-инфекциясының соңғы сатысын ЖИТС деп атайды.

Қоздырғыш токсономиясы

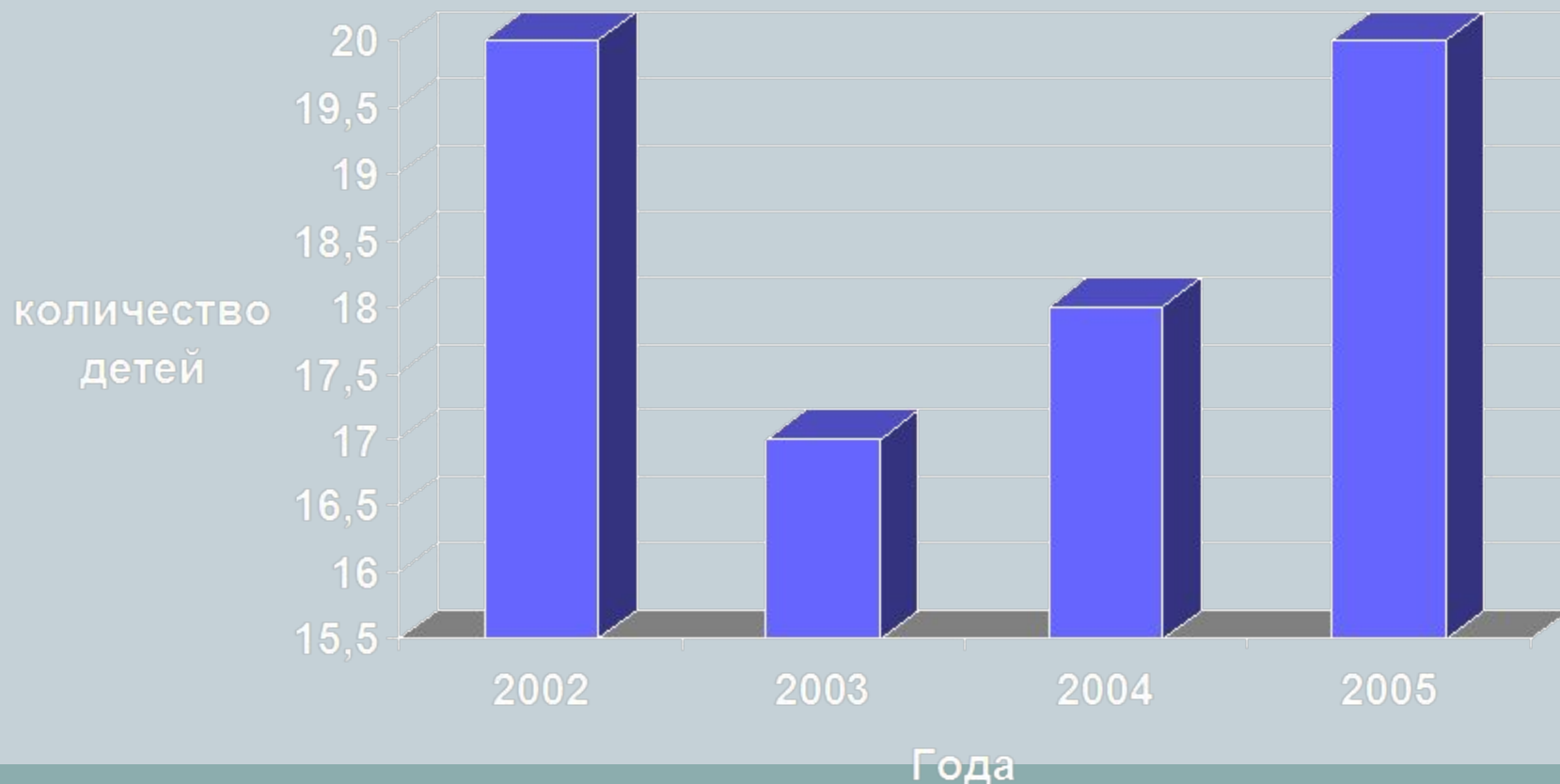
- Ретровирус туыстастығы, лентивирус туысына (немесе баяу вирус деп те аталады, себебі: қоздырғыш жұқтырылғаннан алғашқы белгісі көрінетін уақыт аралығы бірнеше жылды құрайды.) жататын лимфотропты вирус. Микроскопиялық және

морфологиялық қасиеті: РНК-лы вирус, пішіні сфералы, өлшемі 8-10нм. Вирус қабығы 2қабаттан тұрады: Липидтен, гликопротеиннен.

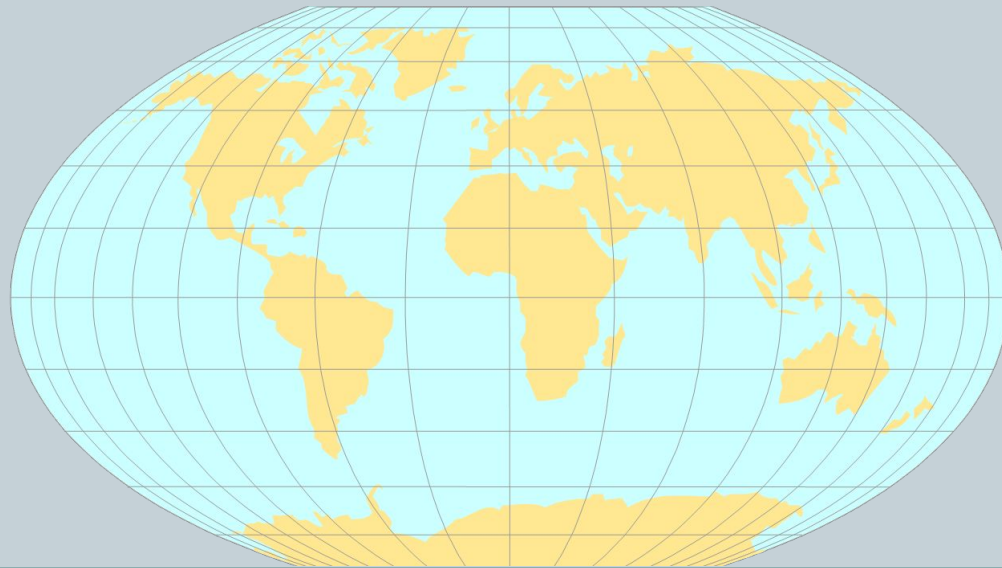

- Дақылдық қасиеті: адамның Т лимфоциті мен моноцитінде болады. Тек басқа организм жасушасында көбейеді.
- Инфекциялық қасиеті: Адамдар арасындағы таратушылары- науқас адам
- Ауруды тасымалдаушы: антропонозды.

АИТВ инфекциясымен ауырған балалар

- Антигендік құрылымы: вирустың 4 типі бар: АИТВ-1; АИТВ-2; АИТВ-3; АИТВ-4.
- Тұрақтылығы: химиялық және физикалық факторларға сезімтал. Қанда ұзақ уақыт сақталады. Сыртқы ортаға, ультра күлгін сәулеге төзімділігі төмен, 5% сутегі асқын тотығында, хлорамин ерітіндісінде, эфир, ацетон, 70 градус спиртте оңай тіршілігін жояды. 56 градуста 30 мин, қайнаған суда тез өледі. құрғақ күйінде 4-6 күн тіршілігін сақтайды, суыққа төзімді.
- Таралған аймақтары: Жер бетіндегі барлық құрлықта таралған. Әсіресе, Оңтүстік Батыс Африка, Оңтүстік Америка, Еуропада, Орта Азияда.

- **Жұғу жолдары:** қорғалмаған (мүшеқапсыз) жыныстық қатынас арқылы (жыныс жолдары арқылы жұқтыру);
- зақымдалған тері қабаты мен шырышты қабаттар арқылы сау адамның қанына ауру жұқтырылған қан құйылған кезінде (донорлық жолмен жұқтыру);
- анадан балаға емшекпен емізу кезінде немесе босану жолдары арқылы өту барысында жұқтырылады (тікелей жұқтыру жолдары)
- анадан балаға емшекпен емізу кезінде немесе босану жолдары арқылы өту барысында жұқтырылады (тікелей жұқтыру жолдары)
- зарасыздандырылмаған инені немесе шприцтер мен басқа да инъекциялық құралдарды бірлесіп немесе қайтара қолданған кезде;
- татуировкалар немесе пирсингтер жасау үшін зарасыздандырылмаған құралдарды пайдаланған кезде;
- қан қалдықтары көрініп тұрған өзгенің қырыну құралдарын, тіс шөткесін пайдаланған кезде;
- қан құю кезінде (донорлық тәртіп бұзылған кезде).
- Жыныс жолдары арқылы жұқтырылатын (соз, мерез, хламидиоз, гарднереллез, трихомониаз және т.б.) кез-келген инфекцияның болуы сақтанусыз жыныстық қатынас жасау барысында АИТВ жұқтыру қаупін он есеге арттырады.

АИТВ-тың берілу жолдары	%- дық зақымдау (жұғу) әсері
Қан күйю	90- нан артық
Перинатальді жұқтыру (жүктілік пен босану)	30
Жыныстық қатынас (вагинальді, анальді, оральді,)	0,1 – 1,0
Парентеральді (мед. құралдардың залалсыздығы)	0,5 – 1,0
Медперсоналдың залалданған құрал жабдықтармен жарақаттануы	0,5- тен төмен

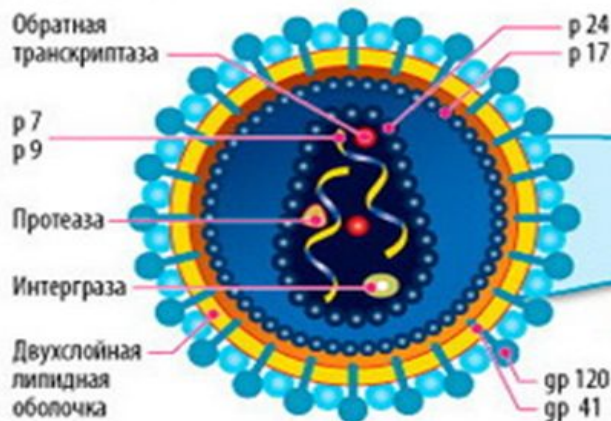
- **АИТВ келесі жағдайларда жұқтырылмайды:**
- қол алысу, құшақтасу мен сүйісу, жөтелу мен түшкіру;
- тағамды ішіп-жеу, ортақ ыдысты, асхана құралдарын, сүлгілер мен төсек жаймаларын пайдалану;
- бассейнге, дәретхана мен душқа бару;
- АҚТҚ-инфекциясын жұқтырған адаммен бір бөлме ішінде болу;
- жәндіктердің шағуы мен хайуандардың тістеуі.

ВИЧ-инфекция и СПИД: симптомы и распространение

ВИЧ (вирус иммунодефицита человека) – вирус, вызывающий СПИД (синдром приобретенного иммунодефицита)

Вирус СПИДа

ВИЧ попадает в организм человека
▶ ослабляет иммунную систему
▶ поражает клетки, борющиеся с инфекциями (Т-лимфоциты или CD4)
▶ организм не способен защищаться от инфекций ▶ развивается одно или несколько серьезных заболеваний

Как происходит заражение

незащищенный (без презерватива) проникающий половой акт

совместное использование шприцев, игл и другого инъекционного оборудования

использование нестерильного инструментария для татуировки и пирсинга

использование чужих бритвенных принадлежностей, зубных щеток с остатками крови

передача вируса от ВИЧ-положительной матери ребенку – во время беременности, родов и при кормлении грудью

лечебно-диагностические манипуляции (операции, переливание крови, инъекции и т.п.)

Симптомы

- лихорадка более 1 месяца
- диарея более 1 месяца
- необъяснимая потеря массы тела на 10% и более
- затяжные пневмонии
- постоянный кашель
- затяжные, рецидивирующие вирусные, бактериальные, паразитарные болезни
- сепсис
- увеличение лимфоузлов дольше 1 месяца
- подострый энцефалит

Последняя стадия – СПИД:

- онко-СПИД (саркома Капоши и лимфома головного мозга)
- нейро-СПИД (разнообразные поражения центральной нервной системы и периферических нервов)
- инфекто-СПИД (многочисленные инфекции)

 Вирус может существовать в организме человека в течение 10-12 лет бессимптомно

Диагностика

Обнаружение антител к вирусу с помощью иммуноферментного анализа – тестирование, которое можно пройти бесплатно в СПИД-центрах

 После попадания вируса в кровь организму человека требуется от 25 дней до трех месяцев для выработки достаточного количества антител, которые можно обнаружить при анализе крови. Этот период называется «периодом окна», в течение которого тестирование может показать отрицательный результат

Лечение

Лекарства от СПИДа пока нет. Существуют препараты, позволяющие прожить долгую и здоровую жизнь ВИЧ-положительным людям

ЖИТС-тің симптомдары:

● **Ұзақтығы 1 айға созылатын этиологиясы анықталмаған қалтырау;**

● **Қатты құрғақ жөтелу;**

● **1 айдан астам бойына 2 және одан да көп топтарда лимфожүйенің (шап ауруынан басқа) ұлғаюы;**

● **Салмағының күрт және себепсізден азаюы;**

● **Ұзақ уақыт бойына диарея (1-2 айдан астам);**

● **Басының жиі ауруы;**

● **Жалпы әлсіздігі, жадысы мен еңбек қабілетінің төмендеуі, қатты шаршауы;**

● **Ауыз қуысының шырышты қабығының қабынуы, ақшыл қалдық қақтар, жаралар;**

● **Көз көруінің түсініксіз төмендеуі және көзінің көрмеуі;**

● **Өкпенің қабынуы, стандартты терапияға төзімділігі;**

● **Түнде қатты терлеуі;**

● **Бронхиальды және өкпе кандидозы;**

● **1 айдан астам уақыт бойына ұдайы жөтелуі;**

● **Бұрын сау адамның ақыл-есінің кемуі;**

● **Бас миының лимфомасы;**

● **Бұдан басқа да ауыр аурулары.**

● **ЖИТС симптомы көбінесе лимфатикалық жүйесінің ұлғаюы арқылы білінеді.**

Туғызатын аурулары мен асқынулары

- Микобактериоз
- Пневмоцистті пневмония
- Цитомегаловирусты инфекция
- Церебральді токсоплазмоз
- Капоши саркомасы
- ОЖЖ-нің 1-лік лимфомасы
- Көпошақты лейкоэнцефалопатия
- Криптококкты менингит
- Демиелиндеуші нейропатия
- Жедел энцефалит
- Миокардит, эндокардит
- Өкпе гипертензиясы
- Жүректің ісіктік зақымдалуы
- Жүректің коронарлық ауруы
- Аорта аневризмi, т.б.

АИТВ диагностикасы

- Зерттеуге алынатын материал ҚАН.
- Диагнозды қою кезінде, науқастың ауруына (эпидемиологиялық анамнез) және аурудың клиникалық картинасына дейінгі тыныс- тіршілік жағдайы мен өмір сүру дағдысы туралы мәліметтер маңызды рөлге ие. Алайда көптеген жағдайда ерекшелік түрде серологиялық және вирусологиялық зерттеу жүргізбейінше, диагноз қою мүмкін емес

АИТВ-қа талдаудың зертханалық әдістері :

вирусты бөліп шығару

АИТВ-ға дене қарсылығын анықтау

АИТВ антигендерін анықтау (ПТР)

АИТВ-ға дене қарсылығын анықтаудың әдістері:

Иммуноферментті талдама

иммуноблотинг

иммунофлюоресценция

радиоиммунопреципитация

агглюцинация

Арнайы алдын алу шаралары

- Жыныстық партнерлар арнайы АИТВ-ға тексерілу керек немесе мүшеқап (80-90% оң нәтиже) қолдану керек;
- Наркотикалық затты қабылдаудан бас тарту;
- АИТВ жұқтырылған ана жүкті болса дәрігерлер бақылауында болып заманауи әдіспен босандыру арқасында сәбиге жұқтырмау;
- Медициналық манипуляцияларда бірреттік шприцтерді қайта пайдаланбау;

ЕМДЕУ

- Белсенділігі жоғары антиретровирусты терапия. Вирустың организмде өніп өсуін тежейді. Иммундық жүйені қалпына кнлтiредi. Екі түлі кластан кемiде үш препарат қабылдау керек. Ауру анықталғаннан уақытты жоғалтпай емдеуді бастаған жөн.
- Кері транскриптаза ингибиторлары: Ламивудин,Зидовудин,Абакабир, Тенофобир;
- Протеаза ингибиторлары: Ритонавир, Индинавир, Ампренавир, Нельфинавир;
- Витаминотерапия
- Гепатопротекторлар
- Ішек микрофлораны жақсартатын эубиотиктер
- Интерферондар
- Қажет болса антибиотиктер

Пайдаланған әдебиеттер

- Arvt.ru/news/2013-06-13-HIV-lab.html Современные методы диагностики ВИЧ...
- [Ru.Wikipedia.org/wiki/ ВИЧ](http://Ru.Wikipedia.org/wiki/ВИЧ)
- www.Happydoctor.ru/info/45 ВИЧ инфекция

● Назарларыңызға
рахмет!